

Besluit van

tot wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het Besluit bodemkwaliteit, het Besluit lozen buiten inrichtingen, het Besluit omgevingsrecht en het Waterbesluit met betrekking tot het installeren en in werking hebben van bodemenergiesystemen

Op de voordracht van de Minister van Infrastructuur en Milieu van ..., nr. ..., Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer, artikel 8, eerste lid, van de Wet bodembescherming, de artikelen 2.1, eerste lid, onder i, en 2.17 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de artikelen 6.16, eerste lid, en 6.20, tweede lid, van de Waterwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ...);

Gezien het nader rapport van de Minister van Infrastructuur en Milieu van ..., nr. BJZ ..., Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1, eerste lid, wordt in de alfabetische rangschikking de volgende begripsomschrijving ingevoegd:

gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door middel van een gesloten circuit van leidingen, met inbegrip van het bovengrondse deel van de installatie;.

B

Na artikel 1.14a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.14b

1. Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden indien sprake is van de installatie van een gesloten bodemenergiesysteem waarop paragraaf 3.2.6 van toepassing is, de volgende gegevens gemeld:
  - a. de naam en het adres van degene die boringen of andere werkzaamheden ten behoeve van de installatie uitvoert;
  - b. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:1.000 en voorzien van een noordpijl, waarop de ligging van het systeem en het thermisch invloedsgebied ten opzichte van de omgeving zijn aangegeven; en
  - c. de diepte waarop het systeem zal worden geïnstalleerd.
2. Het voornemen om het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem te beëindigen, wordt ten minste vier weken voor de beëindiging aan het bevoegd gezag gemeld.

C

Na artikel 3.16b wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 3.2.6 Installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem

Artikel 3.16c

Deze paragraaf is van toepassing op het installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem.

Artikel 3.16d

1. Indien een redelijk vermoeden bestaat dat in een gesloten bodemenergiesysteem lekkage optreedt, wordt het onmiddellijk buiten werking gesteld en wordt de circulatievloeistof daaruit onmiddellijk verwijderd, tenzij water zonder toevoegingen wordt gebruikt.
2. Bij opslag van circulatievloeistof in een buffertank wordt de druk in het systeem continu gemeten en worden voorzieningen toegepast waarmee drukverlagingen kunnen worden gesignaleerd.
3. Indien in het systeem bodembedreigende stoffen worden gebruikt, worden bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd, in het bijzonder de maatregelen die in het eerste en tweede lid zijn aangegeven.

Artikel 3.16e

1. De temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis van een gesloten bodemenergiesysteem bedraagt ten hoogste 30°C.
2. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een hogere temperatuur toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Artikel 3.16f

1. De totale hoeveelheden warmte en koude, uitgedrukt in MWh, die door een gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van 70 kW of meer vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem zijn toegevoegd, zijn op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar aan elkaar gelijk.
2. De totale hoeveelheid koude, uitgedrukt in MWh, die door een gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van minder dan 70 kW vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd, is op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar groter dan of gelijk aan de totale hoeveelheid warmte die vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd.
3. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een afwijking van het eerste of tweede lid toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Artikel 3.16g

1. Het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem leidt niet tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, dat het doelmatig functioneren van de systemen kan worden geschaad.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, indien:
  - a. het een open bodemenergiesysteem betreft waarvoor een vergunning is verleend krachtens artikel 6.4 van de Waterwet, of dat aan het bevoegd gezag is gemeld krachtens artikel 6.6 van die wet;
  - b. het een gesloten bodemenergiesysteem betreft, dat is geïnstalleerd:
    - 1° voor het tijdstip waarop deze paragraaf op het systeem van toepassing werd, indien het in werking hebben van het systeem na dat tijdstip aan het bevoegd gezag is gemeld;
    - 2° na het tijdstip waarop deze paragraaf op het systeem van toepassing werd, indien de installatie overeenkomstig artikel 1.10 juncto artikel 1.14b aan het bevoegd gezag is gemeld of voor de installatie een omgevingsvergunning is verleend.
3. Bij een melding als bedoeld in het tweede lid, onder b, 1°, worden de volgende gegevens verstrekt:
  - a. een beschrijving van de kenmerken van het systeem;
  - b. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:1.000 en voorzien van een noordpijl, waarop de ligging van het systeem en het thermisch invloedsgebied ten opzichte van de omgeving zijn aangegeven; en
  - c. de diepte waarop het systeem is geïnstalleerd.
4. Het is verboden in een interferentiegebied dat is aangewezen krachtens artikel 1.9a van het Besluit lozen buiten inrichtingen, een gesloten bodemenergiesysteem in werking te hebben dat is geïnstalleerd na het tijdstip waarop deze paragraaf op het systeem van toepassing werd, zonder dat daarvoor op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning is verleend.
5. Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen of anderszins ter bevordering van het doelmatig gebruik van bodemenergie.

Artikel 3.16h

1. Met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem worden de volgende gegevens bijgehouden en geregistreerd:
  - a. de temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis;
  - b. een schematische weergave van de hoeveelheden warmte en koude die vanaf de datum van ingebruikneming aan de bodem zijn toegevoegd, op zodanige wijze dat daaruit de momenten kunnen worden afgelezen, waarop aan artikel 3.16f is voldaan.
2. De geregistreerde gegevens worden ten minste tien jaar in de inrichting bewaard en ter inzage gehouden.

Artikel 3.16i

Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig de daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocumenten door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Artikel 3.16j

Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van een gesloten bodemenergiesysteem wordt:

- a. de circulatievloeistof uit de buizen verwijderd, tenzij sprake is van water zonder toevoegingen; en
- b. het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.

D

Na paragraaf 6.17 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6.17a Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem

Artikel 6.28a

Met uitzondering van artikel 3.16j is paragraaf 3.2.6 niet van toepassing op het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem dat is geïnstalleerd voor **pm datum van inwerkingtreding**.

ARTIKEL II

Het Besluit bodemkwaliteit wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 1 wordt in de omschrijving van het begrip 'werkzaamheid' de zinsnede 'of bouwstoffen.' vervangen door: , bouwstoffen of bodemenergiesystemen.

ARTIKEL III

Het Besluit lozen buiten inrichtingen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische rangschikking de volgende begripsomschrijving ingevoegd:

bodembedreigende stof: stof die de bodem kan verontreinigen als bedoeld in paragraaf 3.1 van deel A3 van de door InfoMil uitgegeven Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten;
gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarbij van de bodem gebruik wordt gemaakt voor de levering van warmte of koude door van een gesloten circuit van leidingen gebruik te maken, met inbegrip van het bovengrondse deel van de installatie;.

B

Na artikel 1.2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 1.2a

1. Dit besluit is tevens van toepassing op het installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem buiten een inrichting.

2. Degene die een gesloten bodemenergiesysteem installeert of in werking heeft, voldoet aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels en maatwerkvoorschriften.

C

Aan artikel 1.4 worden twee leden toegevoegd, luidende:

6. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd gezag voor het installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem.
7. Indien een ander bestuursorgaan dan burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor een omgevingsvergunning met betrekking tot het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem, bedoeld in artikel 2.2a, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht, is dat bestuursorgaan, in afwijking van het zesde lid, tevens bevoegd gezag voor het installeren en in werking hebben van dat bodemenergiesysteem.

D

Aan artikel 1.5 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu kunnen in het belang van de bescherming van de bodem of het doelmatig gebruik van bodemenergie nadere regels worden gesteld indien dit wenselijk is in het belang van een goede uitvoering van hoofdstuk 3a. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

E

Na artikel 1.9 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.9a

1. Bij gemeentelijke verordening kan een interferentiegebied worden aangewezen indien het wenselijk is dat in dat gebied voorafgaande toestemming wordt vereist ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen of anderszins ter bevordering van het doelmatig gebruik van bodemenergie.
2. Een interferentiegebied kan bij provinciale verordening worden aangewezen indien zulks bijzonder aangewezen is ter bescherming van bodemenergiesystemen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.

F

Na artikel 1.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.10a

1. Degene die voornemens is een gesloten bodemenergiesysteem te installeren, meldt dit ten minste vier weken voor de installatie aan het bevoegd gezag.
2. Bij de melding worden de volgende gegevens verstrekt:
  - a. de naam en het adres van degene die voornemens is het systeem te laten installeren;
  - b. het tijdstip waarop de installatie zal plaatsvinden;
  - c. de naam en het adres van degene die boringen of andere werkzaamheden ten behoeve van de installatie zal uitvoeren;
  - d. een beschrijving van de kenmerken van het systeem;
  - e. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:1.000 en voorzien van een noordpijl, waarop de ligging van het systeem en het thermisch invloedsgebied ten opzichte van de omgeving zijn aangegeven;

- f. de diepte waarop het systeem zal worden geïnstalleerd.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het veranderen van een gesloten bodemenergiesysteem.
4. Het voornemen om het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem te beëindigen, wordt ten minste vier weken voor de beëindiging aan het bevoegd gezag gemeld.

G

Na hoofdstuk 3 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende.

HOOFDSTUK 3a ALGEMENE REGELS TEN AANZIEN VAN BODEMENERGIESYSTEMEN

Artikel 3.26

4. Indien een redelijk vermoeden bestaat dat in een gesloten bodemenergiesysteem lekkage optreedt, wordt het onmiddellijk buiten werking gesteld en wordt de circulatievloeistof daaruit onmiddellijk verwijderd, tenzij water zonder toevoegingen wordt gebruikt.
5. Bij opslag van circulatievloeistof in een buffertank wordt de druk in het systeem continu gemeten en worden voorzieningen toegepast waarmee drukverlagingen kunnen worden gesignaleerd.
6. Indien in het systeem bodembedreigende stoffen worden gebruikt, worden bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd, in het bijzonder de maatregelen die in het eerste en tweede lid zijn aangegeven.

Artikel 3.27

1. De temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis van een gesloten bodemenergiesysteem bedraagt ten hoogste 30°C.
2. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een hogere temperatuur toestaan, indien het belang van de bescherming van de bodem zich daartegen niet verzet.

Artikel 3.28

1. De totale hoeveelheden warmte en koude, uitgedrukt in MWh, die door een bodemenergiesysteem met een vermogen van 70 kW of meer vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem in totaal aan de bodem zijn toegevoegd, zijn op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar, aan elkaar gelijk.
2. De totale hoeveelheid koude, uitgedrukt in MWh, die door een gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van minder dan 70 kW vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd, is op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar groter dan of gelijk aan de totale hoeveelheid warmte die vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd.
3. Het bevoegd gezag kan een ontheffing verlenen, waarbij een afwijking van het eerste of tweede lid wordt toegestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Artikel 3.29

1. Het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem leidt niet tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, dat het doelmatig functioneren van de systemen kan worden geschaad.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, indien:
  - a. het een open bodemenergiesysteem betreft waarvoor een vergunning is verleend krachtens artikel 6.4 van de Waterwet, of dat aan het bevoegd gezag is gemeld krachtens artikel 6.6 van die wet;
  - b. het een gesloten bodemenergiesysteem betreft, dat is geïnstalleerd:
    - 1° voor het tijdstip waarop deze paragraaf op het systeem van toepassing werd, indien het in werking hebben van het systeem na dat tijdstip aan het bevoegd gezag is gemeld;
    - 2° na het tijdstip waarop deze paragraaf op het systeem van toepassing werd, indien de installatie overeenkomstig artikel 1.10a aan het bevoegd gezag is gemeld of voor de installatie een omgevingsvergunning is verleend.
3. Bij een melding als bedoeld in het tweede lid, onder b, 1°, worden de volgende gegevens verstrekt:
  - a. een beschrijving van de kenmerken van het systeem;
  - b. een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:1.000 en voorzien van een noordpijl, waarop de ligging van het systeem en het thermisch invloedsgebied ten opzichte van de omgeving zijn aangegeven; en
  - c. de diepte waarop het systeem is geïnstalleerd.
4. Het is verboden in een interferentiegebied een gesloten bodemenergiesysteem in werking te hebben dat is geïnstalleerd na het tijdstip waarop dit hoofdstuk op het systeem van toepassing werd, zonder dat daarvoor op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning is verleend.
5. Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen of anderszins ter bevordering van het doelmatig gebruik van bodemenergie.

Artikel 3.30

1. Met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem worden de volgende gegevens bijgehouden en geregistreerd:
  - a. de temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis;
  - b. een schematische weergave van de hoeveelheden warmte en koude die aan de bodem worden toegevoegd, op zodanige wijze dat daaruit de momenten kunnen worden afgelezen, waarop aan artikel 3.29 is voldaan.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een systeem dat uitsluitend ten behoeve van een afzonderlijke woning wordt gebruikt.
3. De geregistreerde gegevens worden ten minste tien jaar bewaard en ter inzage gehouden.

Artikel 3.31

Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Artikel 3.32

Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van een gesloten bodemenergiesysteem wordt:

- a. de circulatievloeistof uit de buizen verwijderd, tenzij sprake is van water zonder toevoegingen; en
- b. het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.

H

Na artikel 5.7 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.4 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem

Artikel 5.8

Met uitzondering van artikel 3.32 is hoofdstuk 3a niet van toepassing op het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem dat is geïnstalleerd voor **pm datum van inwerkingtreding**.

ARTIKEL IV

Het Besluit omgevingsrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1, eerste lid, worden in de alfabetische rangschikking de volgende begripsomschrijvingen ingevoegd:

gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door middel van een gesloten circuit van leidingen, met inbegrip van het bovengrondse deel van de installatie;

B

Artikel 2.2a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. Als categorie activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de wet wordt voorts aangewezen het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem, met uitzondering van een systeem met een vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen buiten een interferentiegebied dat is aangewezen krachtens artikel 1.9a van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

C

Na artikel 5.13b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.13c

Een omgevingsvergunning voor de categorie activiteiten, bedoeld in artikel 2.2a, tweede lid, wordt geweigerd indien het bodemenergiesysteem naar het oordeel van het bevoegd gezag zodanige interferentie kan veroorzaken met een ander bodemenergiesysteem, met inbegrip van een bodemenergiesysteem waarvoor een vergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, van de Waterwet is vereist, dat het doelmatig functioneren van de desbetreffende systemen kan worden geschaad dan wel anderszins sprake is van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie.

ARTIKEL V

Het Waterbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1, eerste lid, worden in de alfabetische rangschikking de volgende begripsomschrijvingen ingevoegd:

gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door middel van een gesloten circuit van leidingen, met inbegrip van het bovengrondse deel van de installatie;

open bodemenergiesysteem: installatie waarmee van de bodem gebruik wordt gemaakt voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, met inbegrip van het bovengrondse deel van de installatie;.

B

Na artikel 6.1b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.1c

Op de voorbereiding van een beschikking tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onderdeel b, van de wet zijn afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing.

C

Na artikel 6.11 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5a. Het installeren en in werking hebben van een open bodemenergiesysteem

Artikel 6.11a

1. Het bevoegd gezag verbindt aan een vergunning als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onderdeel b, van de wet voor het onttrekken van grondwater voor een open bodemenergiesysteem de voorschriften die zijn opgenomen in de artikelen 6.11b tot en met 6.11e.

2. Bij ministeriële regeling kunnen ter bescherming van de in artikel 2.1 van de wet bedoelde doelstellingen en belangen nadere regels worden gesteld indien dit wenselijk is in het belang van een goede uitvoering van deze paragraaf.

Artikel 6.11b

De temperatuur van het grondwater dat door een open bodemenergiesysteem in de bodem wordt teruggebracht, bedraagt ten hoogste 25°C.

Artikel 6.11c

1. De totale hoeveelheden warmte en koude, uitgedrukt in MWh, die door een open bodemenergiesysteem vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem in totaal aan de bodem zijn toegevoegd, zijn op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar, aan elkaar gelijk.
2. De totale hoeveelheid koude, uitgedrukt in MWh, die door een open bodemenergiesysteem dat ten hoogste 10 m³ grondwater per uur onttrekt, vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd, is op enig moment gedurende de periode van vijf jaar na die datum en na het verstrijken van die periode op enig moment gedurende elke volgende periode van drie jaar groter dan of gelijk aan de totale hoeveelheid warmte die vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem aan de bodem is toegevoegd.

Artikel 6.11d

Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een open bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Artikel 6.11e

1. Het voornemen om het in werking hebben van een open bodemenergiesysteem te beëindigen, wordt ten minste vier weken voor de beëindiging aan het bevoegd gezag gemeld.
2. Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van een open bodemenergiesysteem wordt het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.

Artikel 6.11f

1. Het bevoegd gezag houdt verbindt aan een vergunning zodanige voorschriften dat het in werking hebben van een open bodemenergiesysteem niet leidt tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, dat het doelmatig functioneren van de systemen kan worden geschaad.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, indien:
  - a. het een open bodemenergiesysteem betreft waarvoor een vergunning is verleend krachtens artikel 6.4 van de Waterwet, of dat aan het bevoegd gezag is gemeld krachtens artikel 6.6 van die wet;
  - b. het een gesloten bodemenergiesysteem betreft dat aan het bevoegd gezag is gemeld overeenkomstig artikel 1.10 of artikel 3.16g, tweede lid, onder b, 1°, van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer dan wel artikel 1.10a of artikel 3.29, tweede lid, onder b, 1°, van het Besluit lozen buiten inrichtingen of waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 6.11g

1. Het bevoegd gezag kan in de vergunning als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onderdeel b, van de wet, aan de vergunning een voorschrift verbinden, waarin een afwijking van art. 6.11b of 6.11c wordt toegestaan, indien de in artikel 2.1 van de wet bedoelde doelstellingen en belangen zich daartegen niet verzetten.
2. Het bevoegd gezag kan aan de vergunning in aanvulling op de voorschriften die zijn opgenomen in de artikelen 6.11b tot en met 6.11f, andere voorschriften verbinden ter bescherming van de in artikel 2.1 van de wet bedoelde doelstellingen en belangen.

D

In artikel 8.3, eerste lid, wordt na de zinsnede 'artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de Grondwaterwet' de zinsnede ingevoegd: , dan wel een melding als bedoeld in artikel 15b van de Grondwaterwet,.

E

Na artikel 8.7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.7a

De artikelen 6.1c en 6.11a tot en met 6.11g van dit besluit zijn niet van toepassing op de voorbereiding en vaststelling van een beschikking op een vóór het tijdstip van inwerkingtreding van die artikelen gedane aanvraag om een vergunning dan wel verzoek om wijziging van een vergunning of van de daaraan verbonden voorschriften als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onderdeel b, van de wet.

ARTIKEL VI

Dit artikelen van dit besluit treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,